

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии

Аннотация к дипломной работе
«ВИДОВОЙ СОСТАВ И ЧИСЛЕННОСТЬ СООБЩЕСТВ
МЕЛКИХ МЛЕКОПИТАЮЩИХ ЗАПАДНОЙ ЧАСТИ
МИНСКОЙ ОБЛАСТИ»

Горбунов Алексей Анатольевич

Научный руководитель: ассистент Гаевский Евгений Евгеньевич

Минск, 2017

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 44 с., 11 рис., 20табл., 27 источников.

ГРЫЗУНЫ, УЛОВИСТОСТЬ, АГРОЦЕНОЗ.

Объект исследования: мелкие млекопитающие.

Цель– изучить структуру сообществ мелких млекопитающих биотопов в окрестностях ГЕО «Западная Березина».

Методы исследования: методловушко-линий с помощью давилок «Геро».

Результаты проведенных исследований:

За весь период исследований было отработано 1100 ловушко-суток, отловлено 181 экземпляров мелких млекопитающих отряда Rodentia. Среди них были отловлены следующие виды: *Clethrionomys glareolus*, *Microtus gr. arvalis*, *Apodemus agrarius*, *Mus musculus*, *Apodemus gr. sylvaticus*, *Apodemus flavicollis*, *Microtus oeconomus*.

К доминирующим видам мы можем отнести *Sorex araneus* и *Microtus oeconomus*. Доминантом среди мышевидных грызунов в пойменных биотопах является полевка-экономка. Среди землероек ситуация тоже довольно стабильна – доминантным видом является бурозубка обыкновенная во все исследованные годы. Были проанализированы данные за прошлые годы по пойменным местообитаниям, в которых был подтвержден статус видовдоминантов и отмечены колебания численности до пятикратного. Таким образом, колебания численности – естественное для мелких млекопитающих явление, и из-за спада их численности в какой-либо год нельзя утверждать, что популяция находится в опасности.

Колебания численности мелких млекопитающих, как, к примеру, продемонстрированные в дипломной работе не являются аномальными, а скорее нормой. Все это тесно переплетается с ранее перечисленными факторами, влияющими на динамику и численность популяций. И те единичные виды, которые появляются в уловах, так же нельзя считать малочисленными, так как для большинства из них исследуемые биотопы не являются характерными. И вновь, в результате миграций по каким-либо причинам, эти виды появляются в уловах. А что касается постоянных видов, так особого внимания заслуживают те, которые с максимального значения снижаются до минимального или вовсе пропадают. В целом, практически все типы исследованных агроценозов характеризуются единым видовым составом, но количественное соотношение видов существенно варьирует как в зависимости от культуры, так и в зависимости от года учета.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа 44 с., 11 мал., 20 табл., 37 крыніц.

ГРЫЗУНЫ, ЁЛОЎНАСЦЬ, АГРАЦЭНОЗ.

Аб'ект даследвання: дробныя млекакормячыя.

Мэта: вывучыць структуру супольнасцяў дробных млекакормячых біятопаў ў ваколіцах Гео "Заходняя Бярэзіна».

Вынікі праведзеных даследаванняў:

За ўвесь перыяд даследаванняў было адпрацавана 1100 пастка-сутак, адлоўлена 181 асобнікаў дробных сысуноў атрада Rodentia. Сярод іх былі адлоўлены наступныя віды: *Clethrionomys glareolus*, *Microtus arvalis*, *Apodemus agrarius*, *Mus musculus*, *Apodemus sylvaticus*, *Apodemus flavicollis*, *Microtus oeconomus*.

Дамінантам сярод мышападобных грызуноў у пойменных біятопах з'яўляецца палёўка-эканомка. Сярод землярыек сітуацыя таксама даволі стабільная – дамінантным відам з'яўляецца бурозубка звычайная ва ўсе даследаваныя гады. Былі прааналізаваны дадзеныя за мінулыя гады па пойманым месцапражыванняў, у якіх быў пацверджаны статус відаў-дамінантаў і адзначаны ваганні колькасці да пяціразовага. Такім чынам, ваганні колькасці – натуральнае для дробных млекакормячых з'ява, і з-за спаду іх колькасці ў якінебудзь год нельга сцвярджаць, што папуляцыя знаходзіцца ў небяспецы.

Ваганні колькасці дробных млекакормячых, як, да прыкладу, прадэманстраваныя ў дыпломнай працы не з'яўляюцца аномальнымі, а хутчэй нормай. Усё гэта цесна пераплятаецца з раней пералічанымі фактарамі, якія ўплываюць на дынаміку і колькасць папуляцый. І тыя адзінкавыя віды, якія з'яўляюцца ў уловах, так жа нельга лічыць малалікімі, так як для большасці з іх доследныя біятопы не з'яўляюцца характэрнымі. І зноў, у выніку міграцый па якіх-небудзь прычынах, гэтыя віды з'яўляюцца ў уловах. А што тычыцца пастаянных відаў, так асаблівай увагі заслугоўваюць тыя, якія з максімальнага значэння зніжаюцца да мінімальнага або зусім знікаюць. У цэлым, практычна ўсе тыпы даследаваных у адрозненне характарызуюцца адзіным краявіднай складам, але колькаснае суадносіны відаў істотна вар'іруе ў залежнасці ад культуры, так і ў залежнасці ад года уліку.

ABSTRACT

Diploma work 44 p., 11 fig., 20 tables, 27 sources.

Object of research: small mammals.

RODENTS, CATCHABILITY, AGROCENOSIS.

Aim of work: To study the structure of small mammal communities in the biotopes near the GEO "Western Berezina".

Methods: trap-lines using "Gero" crushers.

The results of the research:

Over the entire study period was worked out in 1100 trap-nights, caught 181 specimens of small mammals of the Rodentia order. Among them were captured the following: *Clethrionomys glareolus*, *Microtus gr.arvalis*, *Apodemus agrarius*, *Mus musculus*, *Apodemus gr.sylvaticus*, *Apodemus flavicollis*, *Microtus oeconomus*. *Sorex araneus* and *Microtus oeconomus*, were the most frequent in the studied habitats. The dominant among the mice-like rodents in the floodplain biotopes is the vole-housekeeper. Among the shrews, the situation is also quite stable - the dominant species is Shrew Shrew in all the years studied. Data for past years on floodplain habitats were analyzed, in which the status of dominant species was confirmed and fluctuations in the population were noted up to fivefold. Thus, fluctuations in numbers are a natural phenomenon for small mammals, and because of the decline in their numbers in any year, it cannot be asserted that the population is in danger. Fluctuations in the number of small mammals, such as those demonstrated in the thesis, are not anomalous, but rather the norm. All this is closely intertwined with the previously listed factors that affect the dynamics and number of populations. And the single species that appear in the catches can't be considered small either, since for most of them don't usually live in the studied biotopes. Again, as a result of migrations for some reason, these species appear in catches. As for the permanent species, so much attention deserves those that from the maximum value are reduced to a minimum or completely disappear. In general, almost all types of agrocenoses studied are characterized by a single species composition, but the quantitative ratio of species varies significantly depending on the culture, and depending on the year of recording.